

Prædiken til Midfaste

Joh. 6, 1-15

Det mest fascinerende, men også trøstesløse landskab, man kan tænke sig, er ørkenen. Jorden er død. Gold. Sand, sand og atter sand. Og så langt øjet rækker, er formerne og farverne så ens og uforanderlige, at er man på vej gennem sådan et område, mister man så let som ingenting orienteringen. Frygten og panikken lurder, og fristelsen til at give sig den overvældende truende tomhed i vold er stor, bare lade stå til og opgive. Derfor ligger det lige for at betragte ørkenen som "Djævelens hjemsted". Ørkenen findes overalt, omkring os og i vore hjerter. Ørkenen æder sig ind på alt frugtbart. Den kræver menneskeliv. Den vokser som en kræftsvulst som i Afrika på grund af klimaforandringerne. FN's klimapanel vurderer, at i 2080 vil yderligere 5-8 pct. af Afrika være dækket af ørken. Det svarer til et areal på størrelse med Portugal, Spanien, Frankrig, Holland, Belgien, Tyskland og Polen tilsammen. Eller den kommer over os som en frygtelig sygdomsepidemi, som aids i Afrika eller som cancer i Danmark. Eller den tager bolig i os som ensomhed, depression eller trøstesløshed. Befinder man sig dér, i Djævelens vold, i længere tid, er det klart, at man fristes, fristes til at give sig tomheden og

djævel-skaben i vold. Og lade dødsdriften bestemme.

I Afrika dør utallige af mangel på mad hver eneste dag. I Danmark dør hver dag et menneske eller to, som tager deres liv, fordi de ikke har nogen, der er dagligt brød i deres liv. Den danske ørken, det er vores evne til at være ligeglade med andre, mens vi ser ud som om, de interesserer os. Vores evne til at færdes mellem hinanden, tale sammen - og dog ingenting sige, ej heller lytte - men blot se lige gennem hinanden, som om de andre er luft, som om ingen er.

Hvordan kan det dog være, at det materielle i den grad optager os, når vi har så rigeligt af det? Vi køber og køber. Skal vi på familieudflugt, går turen sjældent ud i det blå men hen i indkøbscentret. Vi bruger og forbruger i ét væk. Vi producerer med vilje tingene sådan, at de hurtigt går i stykker, så vi kan købe noget nyt. Biler skal ruste, billedrør skal brænde sammen. Det ligner en skrue uden ende. Meget få af os stiller sig tilfreds med det, vi har. Mere vil have mere. Hele tiden. I går læste jeg, at en forbrugerøkonom i Nordea Bank stærkt anbefaler os alle ikke at begrænse forbruget, blot fordi vi har finanskrise eller synes, at nu er nok nok.

Hun siger: ”Hvis man tror, man gavner samfundet ved at holde inde med et almindeligt forbrugsmønster som at købe ny bil hvert tredje år, tager man fejl. Mindre forbrug betyder negativ vækst. Samfundskagen bliver mindre. Der bliver flere arbejdsløse og mindre til de svageste.” Så: Lev op til din samfundspligt, hold hjulene i gang, brug og forbrug til verden ligger øde. Ørken overalt. Man skulle tro, at al vores velfærd ville sætte os fri fra en række bekymringer til at glædes og nyde livet mere, nu hvor mad på bordet ikke er en daglig kamp for ret mange af os. Men nej, det virker som om vi velsituerede og rige ikke er spor nærmere lykken end andre. Faktisk kan det ofte se ud som om, vi er kommet længere væk fra den! Måske fordi det er så svært at finde mening og livsopgave, hvis alt kommer af sig selv. Hvad skal man så kæmpe for? Så fortsætter man med at arbejde for endnu mere rigdom, selv om det forekommer fuldstændig overflødig. Vi længes efter noget andet og mere. Vi søger en mening med, at vi er her. Opgaver i livet, der tilfredsstill os og gør os glade. Fordi det, vi yder, gør andre glade; mennesker at høre sammen med; som kalder os uundværlige. Vi søger harmoni og fylde i vort indre, en grundlæggende glæde og tilfredshed med at være i live. Og vi leder alt for meget i det ydre, i det materielle. Måske vores livskraft aftager med købekraften. Rastløsheden vokser, og freden, harmonien og fylden af mening aftager. Måske det ville være lettere at få øje på det væsentligste, hvis vi levede mere simpelt. Jeg forstår godt den nye bevægelse i Vesten kaldet ”Simple living”. Som i øvrigt samtidigt gør det muligt

at beskytte klimaet og begrænse ørkenens fremmarch, hvis vi bruger mindre strøm, rejser mindre, lever mere enkelt uden kun at have fokus på det næste tilbud i Elgiganten.

Det er klart nok, at lever man under vilkår, hvor erhvervelsen af det daglige brød er en stadig kamp, må og skal det fylde ens tilværelse og kan ofte i sig selv bære en stor del med meningen af at leve. ”Vi lever ikke af brød alene”, nej, men uden brød lever vi heller ikke.

Så det er ikke spor mærkeligt, at de fattige fiskere og bønder blev ude af sig selv af begejstring, da Jesus på forunderligste vis brødfødte flere tusinde af dem ude i ørkenen. Så begejstrede blev de, at de ville føre ham med sig og gøre ham til deres konge. Brød-konge. Men Jesus undslog sig og gik op i bjergene for at være alene. Misforstået og svigtet, syntes han.

Hvad var det, de ikke forstod? Hvad var det, Jesus havde at give, som er lige så uanseligt som 5 brød og 2 fisk til flere tusinde sultende mennesker, men som alligevel kan gøre alle mætte og tilmed efterlade en hel mængde, når alle har mættet sig godt og grundigt. Hvad er det for noget? Ja, det er vel lige præcis det, vi lever af foruden af dagligt brød.

Vi véd det inderst inde godt. At det er følelsen af, at mit liv har betydning. Dét er livets brød. At hvad jeg gør af mig selv, har betydning for, om andres liv lykkes. Har vi den ikke, denne føde, længes vi usigeligt efter den. Og i mangel af bedre kaster vi os rastløst over så megen anden føde. Eller vi forsvinder ned i et sort hul for at glemme, at vi

sulter. Vi har det med at hilde os i den illusion, at livet er lettere ved at holde det mest betydningsfulde på afstand.

Lige sådan med troen på at dette livets brød faktisk rækkes os, uanset om vi har mennesker til at gøre det. Troen er påstanden om, at der findes en Gud, Kærlighedens eget væsen som en magt, der kan finde os og forny os til livet, uanset de livsvilkår vi måtte have. Heller ikke den hjælp har vi let ved at åbne os for, den skjulte hjælp fra Gud i Hans tilbud om den uforgængelige føde. Lad ham blive oppe i sin Himmel, mens vi koncentrerer os om at klare livet. Og lad historien om Jesus fra Nazaret forblive en historie om begivenheder for et par tusind år siden, der nok kan lære os noget om vigtige værdier og leveregler, men som trods alt bare er en fortælling om fjerne fortidige begivenheder. Men Jesus ville noget helt andet: Han ville være Levende Brød i alle menneskers liv lige siden, hvor ufatteligt det end lyder. Derfor kunne de ikke gøre ham til konge på grund af brødunderet. Han vil mætte os på en ganske anden eviggyldig måde. Derfor holder vi nadver i kirkerne hver eneste søndag verden over. Nadveren er gentagelsen af bespisningsunderet. Her ved alterbordet modtager vi en uanselig, tør og temmelig smagløs lille bid brød og en ganske lille slurk vin, og dog er det selve kærlighedsmåltidet, der gør mæt i evigheder. Eller, vi kan sige, det er tegnet på dét åndelige måltid, hvor Gud giver sig selv til os på samme måde som dengang, han vandrede lyslevende omkring i sin søn Jesus Kristus. Det kan ske på utallige måder, ligegyldigt hvor du befinder dig: ude, hjemme, ude af dig selv i

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

den 7. himmel af ren glæde, el-ler dybt nede i det sorteste hul af fortvivlelse og depression. Gud opsøger dig og skænker dig sig selv, sit eget kød og blod. Som føde, der gør mæt i evighed. Gud tager bolig i os og gør sig til ét med vore lidelser, vore bekymringer, vore sygdomme og bærer os ind i sit rige. Gud legemliggøres og bliver en del af vores legeme, idet vi spiser brødet og drikker vinen her ved alteret. Dét er en ufattelig hjælp, så intet herefter kan ramme dig.

Indrømmet, det er og bliver gådefuldt, at det måltid, som er så minimalt, at det kun symbolsk overhovedet kan kaldes for et måltid, skulle kunne få en sådan virkning på os, at ørkenen i vort liv for-vandles til en blomstrende rosengård. Men det skyldes den befrielse, det er at blive taget imod af Gud selv og at blive erklæret for uundværlig i Guds kærlighedsrige. Livets giver og opretholder, kan ikke undvære en eneste af os! Fantastiske tanke. Og han er villig til at dele sig selv helt, til sidste blodsdråbe, for at holde fast på os. Dét er nåden over al nåde. Vi er alle lige elskelige og lige skyldige ja, men hvad gør det, når vi er taget til nåde, så kan vi leve med skylden og uden frygt blot søge at gøre vores bedste. En forargelig sandhed for perfektionisten, den moralske eller religiøse, som siger, at der må da være en lille smule forskel på os og de andre. Men nej. Netop derfor kan vi alle uden frygt komme til Herrens bord for dér at knæle så dybt i vort ler. For da at blive op-rejst til et nyt liv, omsluttet af Gud. Derfor, når du knæler deroppe, skal du blot tænke på det lille ord fra Gud: Min nåde er dig nok. Den er livets brød, den gør mæt i evighed. Dét er kilden

til, at din gang over jorden kan være både stærk og frygtløs, sejrssikker og ikke mindst munter. Det giver en salig munterhed i hjertet at vide, at jeg allerede er taget til nåde af Gud selv. Med Guds le-vende kraft i mig er jeg for evigt mæt. Og så kan jeg trods alt, hvad der går for sig af grumt og grusomt, da smile ad verden, nej, snarere smile til verden, for den er jo vores, så skæv og uretfærdig, som den er. For at stole på at min fremtid hviler i Guds hånd, uanset hvordan det går mig, at nære dette håb sætter fri, fri fra dagligdagens bekymringer, fri fra de truede ørkenlandskaber i verden, og i sjæl og sind. Fri til da at gøre det rette lige nu, bidrage med min indsats, måske imod alle odds, måske imod alt håb og dog med håb og med munterhedens overskud, fordi Livets Gud skænker os både indsigten, kraften og omsorgen, både her og i evigheden. Derfor: Tag Herren på Hans Ord, lev livet, som det byder sig til.

Et brød kan ikke gemmes og stadig være godt.

Men det kan altid deles, om end det synes småt.

Et liv kan ikke gemmes og leves siden hen.

Men hvis det dagligt bruges, så får du liv igen. (Knud Jacobsen).

Det er Guds gerning for dig. Den kærlighedens gerning at række dig Livets Brød, der gør mæt i evighed.

Amen.

Anders Gadegaard
Københavns Domkirke

Salmer:

432, 743, 42, 662 / 348, 192, 476, 251